

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522200160
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8522200160.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloletého W. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XX, XXX XX L., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, dieťa rodičov: otca L. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F., ul. M. XXXX/XX, toho času bytom X. G., XX, XXX XX E. F., právne zastúpený JUDr. Gáborom Szárazom, advokátom so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, a matky E. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XX, XXX XX L., o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 4P/11/2022-47 zo dňa 02.02.2022, takto

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

P o n e c h á v a mal. W. vo faktickej osobnej starostlivosti otca a matka je povinná túto faktickú osobnú starostlivosť otca strpieť.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Otec sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal zverenia mal. W. do svojej osobnej starostlivosti, s tým, že maloletého bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Styk maloletého s matkou navrhol otec neupraviť.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Stará Ľubovňa ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

3. Súd po preskúmaní podaného návrhu, listinných dôkazov a správy kolízneho opatrovníka dospel k záveru, že v danom prípade nie je dôvod a ani potreba bezodkladnej úpravy pomerov u mal. W. H.. Navrhovateľ sa svojím návrhom domáha zverenia mal. W. do jeho osobnej starostlivosti kvôli matkinmu nepriaznivému zdravotnému stavu. Je nesporné, že matka svojím konaním ohrozovala maloleté deti, ktorým poskytovala osobnú starostlivosť, avšak aktuálne dobrovoľne absolvuje ústavnú protialkoholickú liečbu, pričom mal. syna odovzdala do starostlivosti navrhovateľa a poprosila ho, aby sa o ich spoločného syna postaral v jej neprítomnosti. Súd sa stotožňuje s názorom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa o tom, že starostlivosť o mal. W. je jedným z rodičovských práv, ako aj povinností navrhovateľa ako jeho biologického otca. Podľa názoru súdu preto nie je potrebné neodkladne upraviť pomery mal. dieťaťa tým, že mu ho súd zverí do osobnej starostlivosti, keďže je prirodzené, že sa oňho, ako jeho otec stará a poskytuje mu každodennú potrebnú starostlivosť. Matka sa aktuálne nachádza

v O., n. o. D. T.. Rodičovské práva a povinnosti k mal. W. majú obaja rodičia v rovnakej miere, preto počas matkinej neprítomnosti starostlivosť o mal. dieťa prislúcha otcovi. Keďže s poukazom na vyššie uvedené nie je osvedčená danosť práva a potreba bezprostrednej úpravy pomerov, spočívajúca v zverení maloletého dieťaťa navrhovateľovi, navrhovateľ neosvedčil naliehavosť bezodkladnej úpravy pomerov ani bezprostrednú ujmu hroziacu maloletému dieťaťu, odôvodňujúcu okamžitý zásah súdu prostredníctvom nariadenia neodkladného opatrenia. Súd na základe uvedeného konštatoval, že nie je možné vyhovieť návrhu navrhovateľa, preto ho zamietol.

4. O nároku na náhradu a výške trov konania súd rozhodne v zmysle § 58 Civilného mimosporového poriadku v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

III. Obsah odvolania otca

5. Proti uzneseniu podal odvolanie otec. Je nesporné, že matka má problém s nadmerným užívaním alkoholických nápojov, lieči sa na depresie, navštevuje psychiatrickú a psychologickú ambulanciu. V súčasnosti nie je schopná zabezpečiť starostlivosť mal. deťom, ktoré otec preto navrhuje zveriť do jeho osobnej starostlivosti. Na podporu svojich tvrdení poukazuje otec na predloženú videonahrávku a tiež prebiehajúce konanie na Okresnom súde Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/140/2021. Okrem toho, matka dňa 31.01.2022 nastúpila na protialkoholickú liečbu na D. T. a v prípade, ak túto liečbu mieni ukončiť, bude trvať minimálne rok. Maloletý má pritom jeden rok a k otcovi má priaznivý vzťah. Napadnuté uznesenie navrhol otec v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie, resp. zmeniť a návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj ako „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že napadnuté uznesenie je opodstatnené zmeniť.

7. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že úroveň riadnej osobnej starostlivosti o mal. dieťa bola podstatne znížená. Uvedený stav ohrozenia najlepšieho záujmu mal. W. vyvolalo nadmerné užívanie alkoholických nápojov zo strany matky, ktoré v preskúmanom prípade nie je sporné, napokon svoju závislosť priznáva aj samotná matka. Uvedené skutočnosti sú pritom odvolaciemu súdu zrejmé už z jeho vlastnej rozhodovacej činnosti, a to práve z obsahu ocom poukazovaného spisu Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/140/2021, ktorý bol odvolaciemu súdu predložený na rozhodnutie o odvolaní.

8. Nepochybne, situácia v rodine mal. W. je vážna, preukazujú to priložené listinné dokumenty, a teda fotografie zachytávajúce matku v stave opitosti, tiež videonahrávka s rovnakým obsahom. V konaní vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/140/2021 sa navyše mal. dcéry matky samy vyjadrili, že matka im pod vplyvom alkoholu nezabezpečuje starostlivosť, prítomné sú aj fyzické útoky voči mal. deťom, súvisiacim s požívaním alkoholu. Opísané prostredie domácnosti v každom prípade nie je vhodné pre mal. deti, nie je spôsobilé zabezpečiť im zdravý fyzický, duševný a spoločenský vývin. Nevyhnutné je pristúpiť k zmene rodinnej situácie, ktorá sa však už udiala bez zásahu zo strany súdu. Matka dobrovoľne nastúpila dňa 31.01.2022 protialkoholickú liečbu na D. T.. O mal. W. sa podľa dohody s matkou osobne stará otec, čo podľa názoru súdu prvej inštancie vylúčilo potrebu nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

13. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, odvolací súd skúmal aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

15. S prijatým právnym záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje len čiastočne. Ak sa o mal. W. fakticky stará otec, otázku zverenia nie je v tomto konaní potrebné nateraz riešiť. Na druhej strane, situácia v rodine bola natoľko vážna, že pri ďalšej zmene faktického stavu ohľadne osobnej starostlivosti o mal. W. je potrebné zabezpečiť ingerenciu súdu, okrem prípadu, že rodičia sa dohodnú o úprave výkonu svojich rodičovských práv a povinností. V nadväznosti na uvedené, odvolací súd bez potreby rozhodovania o zverení maloletého právne zakotvil existujúci faktický stav prostredníctvom nariadenia neodkladného opatrenia. Za tohto stavu, ak sa matka bude mať v budúcnosti záujem opätovne prevziať výkon osobnej starostlivosti o mal. W., bude tak musieť učiniť na základe dohody s otcom, v opačnom prípade bude nútená podať návrh na zrušenie tohto neodkladného opatrenia, čo však zároveň súdu otvorí priestor na prieskum spôsobilosti matky na výkon jej rodičovských práv a povinností, predchádzajúc tak opakovaniu situácie spred nástupu matky na protialkoholickú liečbu.

16. Zhrnúc vyššie uvedené, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP napadnuté uznesenie zmenil spôsobom ponechania mal. W. vo faktickej osobnej starostlivosti otca, ktorú je matka povinná strpieť.

17. Záverom by však odvolací súd rád úprimne podporil matku v nastúpenej protialkoholickú liečbu, bez ohľadu na to, aké ťažké to bude. Odvolací súd nespochybňuje záujem matky vychovávať svoje mal. deti, vo výkone osobnej starostlivosti jej však nesmú brániť celkom nepotrebné neduhy, ktoré znižujú jej príčetnosť a nedovoľujú užívať si spoločný čas s rodinou. Odvolací súd verí, že matka v rukách odborníkov bude napredovať na ceste svojej abstinencie a po absolvovaní liečby sa rodina ako celok zocelí.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).